

Jonge vrouwen

WIL IK WEL MOEDER WORDEN?

Onbedoeld zwangere vrouwen die hulp zoeken, vallen momenteel tussen wal en schip. Dat baart zorgen. 'Het taboe op abortus wordt groter. Jonge meiden veroordelen zichzelf en elkaar als ze abortus overwegen.'

'S tel, je hebt een meisje van achttien voor je, twaalf weken zwanger, van slag. Ze wil abortus laten uitvoeren, en kan precies uitleggen waarom: ze weet niet of ze met haar vriendje verder wil, zit nog op school en heeft geen idee hoe ze binnen een half jaar aan een woning en voldoende inkomen moet komen. Ze heeft haar kind, kortom, niets te bieden. Tegelijk merk je dat ze verdrietig is en koppig als elke puber. Hoe zorg je ervoor dat zij tot een keuze komt waar ze geen spijt van krijgt?'

De begeleiding van onbedoeld zwangere vrouwen vergt specialistische ervaring, wil Ellen Giepmans maar zeggen. Giepmans is manager strategie en beleid bij Fiom, de grootste aanbieder van gratis specialistische hulp rond onbedoelde zwangerschap. Meisjes en jonge vrouwen in een situatie van multiproblematiek doen het vaakst een beroep op hulp. Zij zijn bijvoorbeeld bang voor de reactie van hun ouders, hebben soms te maken met dreiging of voorzien problemen met huisvesting en financiën. Een tweede grote groep hulpvragers, zijn vrouwen die zwanger raken terwijl ze denken dat hun

gezin voltooid is. In 2013 waren naar schatting 48.580 vrouwen in Nederland onbedoeld zwanger, van wie 33.034 vrouwen de zwangerschap als ongewenst beschouwden.

Adoptie

Is de keuze eenmaal gemaakt, dan houdt de begeleiding door Fiom op, tenzij de vrouw besluit haar kind na geboorte af te staan ter adoptie. 'In dat geval kijken we

met haar hoe ze tot die keuze komt, wijzen haar op de mogelijkheid om het kind al dan niet tijdelijk in een pleeggezin te laten opnemen.' De kans is immers aanwezig dat de houding van de moeder ten opzichte van haar kind verandert. 'Zeker als de zwangerschap in turbulente omstandigheden plaatsvindt of de vrouw nog heel jong is, kan het goed zijn dat zij haar kind later alsnog zelf wil opvoeden. Anders dan bij

Tienermoeders

In 2014 werden ongeveer 2400 meisjes onder de 20 jaar moeder. Maatschappelijk werker Francien Schoemakers richt zich sinds 2000 op vrouwen die op jonge leeftijd moeder werden. Zij voert regelmatig keuzegesprekken met ongepland zwangere jonge vrouwen. Meer dan de helft besluit haar kind te houden. Schoemakers maakt weinig mee dat een vrouw spijt krijgt van haar keuze. 'Het zijn meiden van deze tijd, die op internet informatie verzamelen voordat ze mij om hulp vragen. Dan hebben ze hun keuze meestal allang gemaakt. Ze zijn onzeker en zoeken bevestiging. Komen ze bij hun keuze, dan zoek je samen naar de beweegredenen, zodat ze ook de consequenties van hun keuze accepteren.' Schuldenproblematiek is een van de belangrijkste aandachtspunten in de hulpverlening aan jonge moeders. 'Afgezien daarvan doen ze het volgens Schoemakers meestal heel goed, ook omdat ze druk voelen om te bewijzen dat ze een goede moeder zijn.'

ook, want hoe langer een vrouw wacht, hoe ingrijpender de gevolgen van haar keuze kunnen zijn. De hulpverlener moet dus direct beschikbaar zijn, onder grote tijdsdruk kunnen werken, goed overzicht hebben van de keuzemogelijkheden en mogelijke consequenties, en ervoor zorgen dat de vrouw (en eventueel haar partner) snel tot de kern komt.' De zwangere vrouw vraagt volgens Giepmans hulp omdat er meer speelt dan de zwangerschap alleen. 'In het gesprek help je de zwangerschap te isoleren: Hoe voelt de zwangerschap zelf, als al het andere er niet zou zijn? Zwangerschap kan ook kracht geven. Komt een vrouw bij die kracht, dan zet dat de situatie in heel ander perspectief. Besluit de vrouw haar kind te krijgen, dan kijken we vervolgens hoe de problemen op te lossen.'

Gratis

Om gratis specialistische zorg te kunnen blijven garanderen, heeft Fiom een trainingsprogramma ontwikkeld om haar methodiek over te dragen aan hulpverleners in het hele land. Uitgangspunt daarin is dat de eigen keuze van de vrouw centraal staat. Je brengt in kaart welke personen van invloed zijn op de besluitvorming, welke rol de vader van het kind speelt en, heel belangrijk, wat voor jou als professional persoonlijk van waarde is. Giepmans: 'Aandachtspunt in de training is hoe je de vrouw kunt helpen om de beslissing te nemen die het best bij haar past, ook al zou je zelf een andere keuze maken, en ondertussen zonder oordeel kunt blijven luisteren naar wat zij je vertelt.'

Hulpverleners die de training met goed gevolg doorlopen, krijgen een Fiom-keurmerk en mogen toetreden tot het landelijk netwerk van gespecialiseerde hulpverleners dat Fiom aan het oprichten is. Zeker voor de kwetsbare groep meiden en jonge vrouwen wil Fiom dat hun aanbod gratis beschikbaar blijft. Gesprekken met gemeenten en welzijnsinstellingen over financiering vanuit de WMO liepen echter op niets uit: de gemiddelde welzijnsorganisatie of huisarts heeft maar een paar keer per jaar met deze doelgroep te maken, dus geeft hen geen prioriteit. Fiom is daarom nu in gesprek met GGD-en. ■

Meer informatie: Fiom.nl

afstand ter adoptie, blijft bij 'pleegplaatsing' de juridische band tussen moeder en kind in stand. Blijft ze bij haar keuze om haar kind af te staan ter adoptie, dan bespreken we de mogelijkheid om het een naam of misschien een brief mee te geven.'

Koerswijziging

Sinds 2013 kan Fiom door een vanuit VWS opgelegde koerswijziging de helft minder vrouwen bereiken dan voorheen. Het is echter niet zo dat minder vrouwen behoefte hadden aan die hulp of dat het aanbod

van andere instellingen voor deze doelgroep toenam. Dat baart Giepmans zorgen. Temeer, omdat Fiom signalen krijgt dat het taboe op abortus de laatste tijd groter wordt.' Ze veroordelen zichzelf meer als ze abortus overwegen en veroordelen ook leeftijdsgenoten die een abortus ondergaan. Dit maakt het extra belangrijk dat specialistische hulpverlening, gericht op het komen tot een bewuste eigen keuze, goed en gratis beschikbaar blijft.'

Meestal is één gesprek of zijn twee gesprekken genoeg. Giepmans: 'Dat moet